

RIKSDAGENS SVAR 110/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till värnpliktslag samt vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till värnpliktslag samt vissa lagar som har samband med den (RP 37/2007 rd).

Beredning i utskott

Försvarsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FsUB 1/2007 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att beväringstjänstgöringstiden ska beaktas vid fastställande av pension och för att hemförlovningspenning betalas till dem som hemförlovas. Riksdagen förutsätter dessutom att de ekonomiska förmånerna för värnpliktiga förbättras ytterligare.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Värnpliktslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om fullgörandet av skyldigheten att försvara landet som värnpliktig vid försvarsmakten.

I denna lag bestäms dessutom om

1) förordnandet av en värnpliktig till handräcknings- och räddningsuppgifter samt till andra uppgifter som i lag föreskrivs för försvarsmakten,

2) behandlingen och registreringen av personuppgifter i fråga om dem som utan att vara värnpliktiga placeras i uppgifter under undantagsförhållanden.

2 §

Värnplikt

Varje manlig finsk medborgare är värnpliktig från ingången av det år när han fyller 18 år till utgången av det år när han fyller 60 år, om inte något annat bestäms nedan.

Fullgörandet av värnplikten omfattar beväringstjänst, repetitionsövning, extra tjänstgöring och tjänstgöring under mobilisering samt

deltagande i uppbåd och besiktning av tjänstedugligheten.

De värnpliktiga tjänstgör eller hör till reserven eller den ersättande reserven.

De värnpliktigas rättigheter får inte med stöd av denna lag begränsas mer än vad som oundgängligen krävs med tanke på tjänstgöringsskyldigheten, den militära ordningen samt värnpliktigas och andra personers säkerhet.

3 §

Övrig lagstiftning och internationella förpliktelser

Bestämmelser om fullgörande av värnplikten vid gränsbevakningsväsendet finns i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) och gränsbevakningslagen (578/2005).

Bestämmelser om befrielse från deltagande i militärt försvar på grund av övertygelse finns i civiltjänstlagen (/) och i lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (645/1985).

Bestämmelser om tjänstgöring i stället för fullgörandet av värnplikt ingår i 12 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

Angående fullgörandet av värnplikten gäller dessutom vad som bestäms om detta i internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Bestämmelser om frivillig militärtjänst för kvinnor finns i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) och bestämmelser om frivilligt försvar i lagen om frivilligt försvar (556/2007).

2 kap.

Myndigheter

4 §

Försvarsministeriet, huvudstaben, staberna för försvarsgrenarna och för militärlänen

Försvarsministeriet styr genomförandet av värnplikten.

Huvudstaben leder i enlighet med de grunder som ministeriet fastställer verkställandet av värnplikten och utvecklar värnpliktssystemet.

Staben för respektive försvarsgren planerar, utvecklar och styr värnpliktsärendena inom sitt ansvarsområde och staben för respektive militärlän inom sitt område.

5 §

Regionalbyrån och uppbådsnämnden

Regionalbyrån planerar och leder det militära försvaret inom sitt område, anordnar uppbåden och behandlar ärenden som gäller värnplikten.

Uppbådsnämnden behandlar vid uppbådet ärenden som gäller värnplikten.

6 §

Truppförbandet och repetitionsövningens ledare

Truppförbandet samt det krigstida operativa grundförbandet och det krigstida operativa förbandet (*truppförbandet*) behandlar värnpliktsärenden i fråga om dem som tjänstgör. Vid en repetitionsövning behandlas ärendena av den som leder repetitionsövningen.

7 §

Besvärinstans

Besvärinstans i ärenden som gäller värnplikt är centralnämnden för uppbådsärenden.

8 §

Allmän behörighet och beslutanderätt

Allmän behörighet och beslutanderätt i ärenden som gäller värnpliktiga har regionalbyrån samt i fråga om dem som tjänstgör enligt denna lag kommandören för truppförbandet eller ledaren för repetitionsövningen, om det inte har föreskrivits att huvudstaben, staben för en försvarsgren, staben för ett militärlän, chefen för grundenheten, kommandören för truppenheten

eller uppådsnämnden har denna behörighet och beslutanderätt.

Bestämmelser om beslutsfattandet i militära kommandomål finns, vid sidan av det som bestäms i denna lag, i lagen om försvarsmakten (551/2007).

3 kap.

Uppbåd och besiktning av tjänstedugligheten

Tjänsteduglighet

9 §

Tjänsteduglighet

Med en värnplikts tjänsteduglighet avses att den värnpliktige förmår fullgöra tjänstgöring enligt denna lag och att han inte äventyrar sin egen eller andras säkerhet i samband med tjänstgöringen.

Beslut om tjänstedugligheten fattas utifrån de uppgifter om den värnpliktige, om hans hälsotillstånd samt om hans fysiska och mentala prestationsförmåga som kan fås

- 1) av den värnpliktige själv,
- 2) vid undersökning som utförs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården,
- 3) vid lämplighetstest,
- 4) av en myndighet som avses i 96 §.

Till tjänstgöring kan förordnas endast en tjänsteduglig värnpliktig.

10 §

Befrielse från tjänstgöring på grundval av att tjänsteduglighet saknas

En värnpliktig befrias från tjänstgöring under fredstid om han har en svår skada eller sjukdom som utgör ett hinder för tjänstgöring som värnpliktig eller om han konstateras vara oförmögen till tjänstgöring på grund av sitt hälsotillstånd under så lång tid att det inte heller senare är ändamålsenligt att utbilda honom eller om den värnpliktige är en fara för säkerheten i samband med tjänstgöringen.

En värnpliktig som tillfälligt saknar tjänsteduglighet förordnas inte till tjänstgöring eller befrias från tjänstgöring tills vidare samt förordnas till besiktning som förrättas senare. Förordnandet kan ges en eller flere gånger för högst tre år i sänder.

Från tjänstgöring under fredstid befrias dessutom en värnpliktig som med stöd av 2 mom. har beordrats att genomgå besiktning vid uppåds och som inte har konstaterats vara duglig för tjänst eller befriats från tjänstgöring under fredstid senast det år under vilket han fyller 25 år. Härvid är förutsättningen för befrielse att personen i fråga inte har försummat sin skyldighet att delta i uppådet eller i besiktning som avses i 2 mom.

11 §

Behörighet att utfärda föreskrifter om tjänsteduglighet

Huvudstaben utfärdar närmare föreskrifter om de medicinska grunderna för fastställande av tjänstedugligheten. Dessutom utfärdar huvudstaben föreskrifter om egenskaper som förutsätts i enskilda tjänsteuppgifter.

Uppbåd

12 §

Uppbåds syfte

Vid uppådet bestäms den värnpliktiges tjänsteduglighet och på grundval därav fattas beslut om tjänstgöringen. Dessutom ges information om försvarsplikten och främjas folkhälsoarbetet.

13 §

Uppbådspliktiga

Uppbådspliktig är varje manlig finsk medborgare som

- 1) under uppådsåret fyller 18 år,
- 2) uteblivit från tidigare uppåds, om ett särskilt beslut om hans tjänsteduglighet ännu inte

har fattats och han inte har fyllt eller under det året fyller 30 år, eller

3) med stöd av 10 § 2 mom. har förordnats att infinna sig till ny besiktning vid uppbådet.

En person som har förvärvat finskt medborgarskap eller fått ett beslut om medborgarskap under det år då han fyller 18 år eller därefter är inte uppbådspliktig. Personen i fråga kan dock förordnas att infinna sig till besiktning enligt 26 §.

14 §

Förfrågan om hälsotillstånd samt hälsoundersökning på förhand

Till den uppbådspliktige sänds före uppbådet en förfrågan i syfte att utreda hälsotillståndet. Den uppbådspliktige ska besvara förfrågan samt lägga fram sin egen bedömning av sin hälsa och tillhandahålla eventuella läkarutlåtanden om sitt hälsotillstånd.

En uppbådspliktig förpliktas att under uppbådsåret genomgå en hälsoundersökning före uppbådet vid en hälsovårdscentral eller på något annat ställe som lämpar sig för ändamålet för fastställande av tjänstedugligheten, om undersökningen inte är uppenbart onödig enligt den utredning om den uppbådspliktiges tjänsteduglighet som den uppbådspliktige enligt 1 mom. eller någon annan inrättning enligt 96 § lämnar till regionalbyrån, eller på grund av att den värnpliktige är bosatt utomlands eller av något annat särskilt skäl.

15 §

Tidpunkten för uppbådet och uppbådslängden samt uppbådskungörelsen

Uppbåden hålls årligen och de inleds tidigast den 15 augusti och avslutas senast den 15 december.

Den uppbådspliktige antecknas i uppbådslängden enligt den kommun som den 1 januari har varit hans hemkommun eller hans folkbokföringskommun enligt lagen om hemkommun (201/1994).

Tidpunkten och platsen för uppbådet meddelas genom en uppbådskungörelse, som ska finnas till påseende på försvarsmaktens webbsidor och på kommunens anslagstavla minst två veckor före uppbådet samt under uppbådet. Vid behov kan kungörelsen framläggas till påseende också på annat sätt.

16 §

Närvaroplikt vid uppbådet

Den uppbådspliktige ska personligen delta i det uppbådstillfälle som avses i uppbådskungörelsen, om han inte har befriats från närvaroskyldigheten.

Regionalbyrån kan befria en värnpliktig från skyldigheten att personligen närvara vid uppbådet, om han

- 1) har en svår skada eller sjukdom,
- 2) har deltagit i ett urvalsprov som avses i 29 § och har förordnats till tjänstgöring, eller
- 3) är bosatt utomlands och har sänt ett läkarutlåtande eller en annan tillförlitlig utredning utifrån vilken hans tjänsteduglighet kan fastställas.

En uppbådspliktig som är anhållen, häktad eller avtjänar ett frihetsstraff besiktigas efter att ha blivit frigiven. Han ska omedelbart meddela regionalbyrån om frigivningen.

En uppbådspliktig som inte har deltagit i uppbådet på grund av laga förhinder är skyldig att omedelbart efter att det laga förhindret upphört förete bevis för sitt förhinder för regionalbyrån. Om den uppbådspliktige studerar långt från uppbådsorten eller annars har grundad anledning kan han med samtycke av regionalbyrån under samma år delta i annat uppbådstillfälle än det i vilket han enligt uppbådskallelsen ska delta.

17 §

Lämplighetstest och förfrågan vid uppbådet

En uppbådspliktig kan förordnas att genomgå lämplighetstest för bedömning av tjänstedugligheten och förutsättningarna för förordnande till tjänstgöring. Bedömningen på grundval av tes-

tet görs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Den som har deltagit i lämplighetstestet har rätt att få uppgift om resultatet av testet.

Den uppståndspliktige kan dessutom åläggas att besvara en förfrågan om hälsotillstånd och tjänsteduglighet.

18 §

Andra förpliktelser som hör samman med uppståndet

Den som är uppståndspliktig ska iaktta de order som militärmyndigheten och uppståndsämnden ger vid uppståndsstillfället.

Bestämmelser om straff för underlåtenhet att iaktta en order som avses i 1 mom. och för olovligt uteblivande från uppståndet finns i 13 kap.

19 §

Uppståndsämnden

För förrättande av uppstånden tillsätter regionalbyrån för ett år i sänder minst en uppståndsämnd inom sitt verksamhetsområde. Uppståndsämnden har en ordförande och två andra medlemmar.

Ordföranden för uppståndsämnden ska vara en officer som är förtrogen med värnpliktsfrågor och som innehar en tjänst samt har erfarenhet av behandlingen av värnpliktsfrågor. Av medlemmarna ska den ena vara en person som är förtrogen med värnpliktsfrågor och som tjänstgör i en militär tjänst samt den andra en representant för den kommun vars uppståndspliktiga uppstånds-förordningen gäller. Av de övriga medlemmarna ska dessutom minst en vara tjänsteman vid regionalbyrån.

Uppståndsämnden är beslutförför när ordföranden och vardera av de övriga medlemmarna är närvarande.

20 §

Uppståndsämndens uppgifter

Uppståndsämnden beslutar om den värnplikti- ges tjänsteduglighet och på grundval därav för den värnpliktige om

- 1) förordnande till tjänstgöring,
- 2) befrielse från tjänstgöring, eller
- 3) förordnande till ny besiktning vid ett uppstånd.

Uppståndsämnden godkänner dessutom en värnpliktig för civiltjänst.

21 §

Behandlingen av ärenden i uppståndsämnden

Uppståndsämnden behandlar ärendena enligt uppståndslängden särskilt för varje uppståndsplik- tig. Ett ärende kan i fråga om dem som avses i 16 § 2 mom. behandlas och avgöras utan att den uppståndspliktige är närvarande.

När den uppståndsplikti- ges tjänsteduglighet fastställs biträds uppståndsämnden av en läkare, som ger ett förslag om tjänstedugligheten i fråga om de värnpliktiga som han eller hon undersökt. Förslaget är inte bindande för uppståndsämnden.

22 §

Kommunens uppgifter i samband med uppståndet

Kommunen ska på framställning av regional- byrån ordna

1) hälsoundersökning på förhand av de värn- pliktiga vid en hälsovårdscentral eller något an- nat för undersökningen lämpligt ställe,

2) ett behövligt antal läkare till uppståndet, och

3) lämpliga lokaler för verkställande av uppståndet.

Kommunen ska dessutom utse kommunens representant och ett behövligt antal suppleanter för denne till uppståndsämnden.

23 §

Polisens handräckning vid uppbådet

Vid uppbådsförrättningen ska ett behövligt antal polismän vara närvarande för att övervaka ordningen och för att ge handräckning som hör till deras behörighet.

24 §

Ersättande av kostnader

Bestämmelser om ersättande av kostnaderna för hälsoundersökningar som ordnas av kommunen och för läkare som kommunen ordnat till uppbådet finns i folkhälsolagen (66/1972). Kostnaderna för arrangemangen beträffande lokaliteterna för uppbådet ersätts enligt det som regionalbyrån och kommunen särskilt överenskommer.

Den medlem av uppbådsnämnden som representerar kommunen har rätt att ur statens medel få arvode för deltagande i uppbådsnämndens arbete samt ersättning för resekostnader. Bestämmelser om grunderna för utbetalning av arvoden och ersättningar utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Militärmyndigheten har rätt att få de tjänster som avses i 23 § avgiftsfritt.

25 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställande av uppbåd samt den förfrågan om hälsotillstånd och den hälsoundersökning på förhand som avses i 14 § utfärdas genom förordning av statsrådet. Detaljerade föreskrifter som preciserar förordningen meddelas av huvudstaben.

Besiktning av tjänstedugligheten och beslut om tjänstgöring vid andra tillfällen än uppbådet

26 §

Besiktning som ordnas av regionalbyrån samt beslut om tjänstgöring

Regionalbyrån kan fatta beslut om den värnpliktiges tjänsteduglighet, om

1) den värnpliktige har uteblivit från uppbådet,

2) den värnpliktige har förordnats till besiktning enligt 10 § 2 mom.,

3) den värnpliktiges tjänsteduglighet har förändrats under tiden mellan uppbådet och inträdet i beväringstjänsten eller efter beväring- eller repetitionsövningstjänsten, eller

4) den värnpliktige är en person som avses i 13 § 2 mom.

Regionalbyrån kan beordra en värnpliktig att personligen delta i besiktningen för fattande av ett beslut som avses i 1 mom. Den värnpliktiges närvaro är dock inte nödvändig om den värnpliktige har beretts tillfälle att bli hörd och om det finns en av den värnpliktige tillhandahållen eller någon annan utredning av den värnpliktiges hälsotillstånd utifrån vilken beslutet om tjänsteduglighet kan fattas.

Den värnpliktige kan anhålla om besiktning av sin tjänsteduglighet eller om tidigareläggning av en redan föreskriven besiktning. Härvid tillämpas 2 mom.

Regionalbyrån kan fatta beslut om den värnpliktiges tjänstgöring.

Ett beslut som avses i 1 och 4 mom. fattas utan föredragningsförfarande på det sätt som bestäms närmare i regionalbyråns arbetsordning.

27 §

Förrättande av besiktning

Vid fastställandet av tjänstedugligheten assisterar en läkare, som gör förslag beträffande den värnpliktiges tjänsteduglighet. Beslutet binder inte regionalbyrån.

Den värnpliktige ska iaktta de order som militärmyndigheten ger vid besiktningen. Bestäm-

melser om straff för uteblivande från besiktning och olydnad vid besiktning finns i 13 kap.

Närmare bestämmelser om besiktning som ordnas av regionalbyrån och om förordnande till besiktning kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Förordnande till tjänstgöring

28 §

Tidpunkten för inledande av beväringsstjänst

Den värnpliktige förordnas att inleda beväringsstjänsten någon av de allmänna eller särskilda dagarna för inledande av beväringsstjänst senast under det tredje kalenderåret efter uppbådet.

När beslutet om beväringsstjänst fattas vid ett annat tillfälle än vid uppbådet kan den värnpliktige förordnas att inleda tjänsten under samma år som beslutet fattas eller senast under det andra kalenderåret därefter.

En värnpliktig kan av särskilda skäl förordnas att träda i tjänst vid någon annan tidpunkt än den som avses i 1 mom. En värnpliktig som på grund av laga förhinder inte har infunnit sig i beväringsstjänst vid utsatt tid ska inleda tjänsten omedelbart efter att hindret upphört, om någon annan tidpunkt inte har fastställts för honom.

Genom förordning av försvarsministeriet utfärdas bestämmelser om de i 1 mom. avsedda dagarna för inledande av beväringsstjänsten.

29 §

Förordnande till tjänstgöring på grundval av urvalsprov

Värnpliktiga kan på grundval av urvalsprov väljas ut för utbildning till fallskärmsjägare, dykare, militärmusiker, till uppgifter inom flygvapnet, till uppgifter i en internationell beredskapstrupp eller till andra specialuppgifter. Till urvalsprovet kallas värnpliktiga som frivilligt sökt sig till utbildningen och som uppfyller de

krav som ställs på den som söker sig till utbildningen.

Huvudstaben och staben för respektive försvarsgren kan meddela föreskrifter som gäller de uppgifter som ska lämnas av den som söker sig till specialutbildning, de fysiska och andra egenskaper som krävs av personen i fråga samt grunderna för antagning till specialutbildning.

30 §

Återkallande av förordnande

Regionalbyrån kan återkalla ett förordnande om inledande av beväringsstjänst och förordna den värnpliktige till en besiktning som förrättas senare, om den värnpliktige innan tjänstgöringen börjar har blivit skadad eller insjuknat så att han inte är tjänsteduglig.

Ett förordnande om inledande av tjänstgöring kan dessutom återkallas och ett nytt förordnande ges, om

- 1) den värnpliktige efter uppbådet har antagits till specialutbildning som avses i 29 §, eller
- 2) tjänstgöringen inte kan ordnas enligt det ursprungliga förordnandet på grund av trupperangemang som vidtagits efter att förordnandet givits eller av något annat motsvarande skäl.

Ett förordnande om inledande av tjänstgöring kan även återkallas om det efter att förordnandet givits har framkommit omständigheter som visar att den värnpliktige är en fara för säkerheten i samband med tjänstgöringen.

Ett nytt förordnande om inledande av tjänst enligt 2 mom. 2 punkten kan ges utan att den berörda parten hörs.

31 §

Ändring av tidpunkten för inledande av tjänst och av tjänstgöringsplatsen

Tidpunkten för inledande av tjänst kan på ansökan av den värnpliktige ändras, om det är synnerligen viktigt för den värnpliktige på grund av

- 1) yrkesutbildning,
- 2) studier,
- 3) skötseln av ekonomiska ärenden, eller

4) annat särskilt personligt skäl.

Tjänstgöringsplatsen kan på ansökan av den värnpliktige ändras, om det är synnerligen viktigt för den värnpliktige på grund av ett särskilt personligt skäl.

Det som bestäms i 1 mom. tillämpas på tjänstgöringen också i fråga om en värnpliktig som tjänstgör.

Ändring av tidpunkten för inträde i tjänst och av tjänstgöringsplatsen enligt 1 och 2 mom. ska sökas skriftligt hos regionalbyrån. Till ansökan ska fogas en utredning över den grund för ändringen som avses i 1 och 2 mom.

En ansökan enligt 1 och 2 mom. är inte en giltig orsak att utebli från tjänstgöringen.

32 §

Förordnande till repetitionsövning

Till repetitionsövning kan förordnas en värnpliktig som hör till reserven.

Förordnandet att delta i en repetitionsövning sänds till den värnpliktige minst tre månader innan övningen börjar. Med den värnpliktiges medgivande kan avvikelse från den föreskrivna tiden göras.

33 §

Återkallande av förordnande till repetitionsövning

Regionalbyrån kan återkalla ett förordnande om deltagande i en repetitionsövning, om den värnpliktige innan tjänstgöringen börjar har blivit skadad eller insjuknat så att han inte kan fullgöra de tjänstgöringsuppgifter som planerats för honom vid repetitionsövningen. Förordnandet kan dessutom återkallas, om den som förordnats till övningen är stadigvarande bosatt utomlands och den som utfärdat förordnandet inte hade kännedom om detta när förordnandet gavs.

34 §

Befrielse från en repetitionsövning

Befrielse från en repetitionsövning kan på ansökan av den värnpliktige beviljas en värnpliktig

1) för vilken befrielsen är synnerligen nödvändig av familjeskäl, på grund av den ekonomiska situationen eller av orsaker som har samband med utövande av yrke eller näring,

2) för vilken inledandet av eller framstegen i studierna skulle bli kännbart lidande om befrielse inte ges,

3) vars deltagande i repetitionsövningen skulle orsaka hans arbetsgivare särskilt allvarlig olägenhet eller skada i verksamheten, eller

4) på grund av den värnpliktiges andra särskilda personliga orsaker.

Befrielse från repetitionsövning söks skriftligt hos den regionalbyrå som utfärdat förordnandet. Till ansökan ska fogas en behövlig utredning om grunderna enligt 1 mom.

En ansökan enligt 1 mom. är inte en giltig orsak att utebli från tjänstgöringen.

35 §

Ändring av tiden för inledande av tjänst och befrielse från repetitionsövning för riksdagsledamöter, medlemmar av statsrådet och ledamöter av Europaparlamentet

På grundval av anmälan som den värnpliktige gjort ändras den tidpunkt för inträde i beväringstjänst som fastställts för honom eller befrias han från en repetitionsövning, om ändringen eller befrielsen är nödvändig med tanke på skötseln av uppgiften som riksdagsledamot, medlemskapet i statsrådet eller medlemskapet i Europaparlamentet. Beväringstjänsten ska dock inledas senast under det år när den värnpliktige fyller 29 år.

Anmälan enligt 1 mom. ska göras skriftligt till regionalbyrån och till anmälan ska fogas en redogörelse för uppgiften.

5 kap.

Tjänstgöring som värnpliktig och anordnande av tjänstgöringen

Beväringstjänsten

36 §

Syftet med beväringstjänsten

Under beväringstjänsten utbildas och tränas de värnpliktiga för uppgifter inom det militära försvaret, varigenom förutsättningar skapas för produktion av de trupphelheter som behövs i händelse av krig.

Under beväringstjänstens grundutbildningskede lärs militärpersonens grundläggande färdigheter ut, görs de behövliga lämplighets- och konditionstesten samt bedöms beväringens lämplighet för special- eller ledarutbildning.

Under specialutbildningsperioden ges utbildning för uppgifter inom manskapet, för sådana uppgifter inom manskapet som förutsätter speciella färdigheter samt för sådana specialuppgifter inom manskapet som ställer de högsta kraven. Under ledarutbildningsperioden ges utbildning för underofficers- och officersuppgifter.

Under trupputbildningsperioden ges beväringar som fått sådan utbildning som avses i 3 mom. utbildning för att kunna verka i den krigstida truppens uppgifter.

37 §

Bestämmande av tjänstgöringstiden

Tiden för beväringstjänsten är

- 1) för dem som ska utbildas för uppgifter inom manskapet 180 dagar,
- 2) för dem som ska utbildas för sådana uppgifter inom manskapet som förutsätter speciella färdigheter 270 dagar,
- 3) för dem som ska utbildas till officerare och underofficerare samt för sådana specialuppgifter inom manskapet som ställer de högsta kraven 362 dagar.

Skyldigheten att fullgöra beväringstjänst under fredstid upphör vid utgången av det år under vilket den värnpliktige fyller 30 år.

38 §

Förordnande till utbildning

En beväring som i lämplighetstest och tjänstgöringsuppdrag visat sig ha ledarskapsförmåga och vara lämpad för uppgiften som underofficer eller officer och som har behövlig kunskap och förmåga kan förordnas att genomgå utbildning för underofficer eller officer i reserven.

En beväring som på grundval av förmåga och egenskaper som visats vid lämplighetstest och tjänstgöringsuppdrag samt på grundval av utbildning som han erhållit eller uppgifter som han skött före beväringstjänsten lämpar sig för sådana i 37 § 1 mom. 2 punkten avsedda uppgifter inom manskapet som förutsätter speciella färdigheter, till vilka hör försvarsgrens-, utbildningsgrens- och specialutbildningsuppgifterna, eller för sådana specialuppgifter inom manskapet enligt 37 § 1 mom. 3 punkten som ställer de högsta kraven, till vilka hör en del av uppgifterna som militärfordonsförare och uppgifterna vid pansartrupperna samt marinens och flygvapnets specialuppgifter, kan förordnas att genomgå utbildning för en sådan uppgift.

Närmare bestämmelser om förordnande till utbildning och om utbildningen samt om sådana uppgifter inom manskapet som förutsätter speciella färdigheter och sådana uppgifter inom manskapet som ställer de högsta kraven kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Delgivning av förordnande

Ett förordnande som gäller utbildning och som avses i 38 § ska ges beväringen senast tre månader innan hans tjänstgöringstid enligt 37 § annars skulle utgå. Med beväringens medgivande kan avvikelser från den för meddelandet föreskrivna tiden likväl göras.

40 §

Avbrytande av utbildning

Utbildning som avses i 38 § kan avbrytas, om beväringen

1) är förhindrad att delta i utbildningen så länge att målen för utbildningen inte uppnås,

2) inte är i stånd att klara av den planerade utbildningen, eller

3) under utbildningstiden har gjort sig skyldig till brott eller annars betett sig på ett sätt som visar olämplighet för en uppgift som avses i 38 § eller om uppgifter om olämpligheten har kommit till militärmyndighetens kännedom efter förordnandet till utbildning.

41 §

Förkortning av tjänstgöringstiden

Om utbildning som avses i 38 § har avbrutits enligt 40 § av hälsoskäl eller av andra orsaker som är oberoende av beväringen, förkortas den tjänstgöringstid på 270 eller 362 dagar som fastställts för honom. Om inget annat följer av 2 mom., förkortas tjänstgöringstiden till 180 dagar, om beväringen har tjänstgjort under 180 dagar och till 270 dagar, om han har tjänstgjort över 180 dagar. Tjänstgöringstiden kan inte förkortas utan beväringens samtycke.

Om beväringen har tjänstgjort över 270 dagar eller om han har fullgjort det första skedet av den i 38 § 1 mom. avsedda ledarutbildningen kan hans tjänstgöringstid förkortas endast

1) av synnerligen vägande personliga skäl, eller

2) om ändamålsenlig tjänstgöring inte kan ordnas för personen i fråga och han inte kan placeras i en uppgift som förutsätter längre tjänstgöringstid.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid förkortning av tjänstgöringstiden kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Deltagande i verksamhet för utvecklande av tjänstgöringsförhållandena

Vid truppförbandet finns en beväringsskommitté som är underställd kommandören för truppförbandet och som deltar i utvecklandet av beväringarnas ställning och tjänstgöringsförhållandena. Kommittén har en ordförande och ett behövligt antal andra medlemmar och funktionärer. Ordföranden, medlemmarna och funktionärerna väljs bland beväringarna.

Kommandören för truppförbandet fastställer kommitténs sammansättning och förordnar en eller flere personer som hör till den avlönade personalen att styra kommitténs arbete.

En beväring får förbjudas att delta i verksamhet som avses i 1 mom. endast om deltagandet medför olägenhet för förverkligandet av målsättningen för hans utbildning. Den som utfärdar förbudet ska omedelbart meddela kommandören för truppförbandet om förbudet.

Närmare föreskrifter om de arrangemang som gäller beväringsskommitténs verksamhet meddelas av huvudstaben.

43 §

Verksamhet utanför tjänstgöringen

En person som fullgör beväringstjänst får inte utan tillstånd av kommandören för truppförbandet utöva näring eller yrke eller åta sig ett kommunalt eller något annat offentligt uppdrag, om det förutsätter utnyttjande av annan tid än fritid eller annars kan inverka klart menligt på den ändamålsenliga skötseln av tjänstgöringsuppdraget.

44 §

Permission och faderskapsledighet

En person som fullgör beväringstjänst har rätt att

1) enligt längden av tiden för beväringstjänsten få personlig permission under 6, 12 eller

18 dagar, vilken beviljas utan särskilt angiven orsak,

2) få faderskapsledighet under 12 dagar i samband med att ett eget barn föds.

45 §

Duglighetspermission

En beväring som under sin tjänstgöring utmärkt sig särskilt kan, om utbildningsmålsättningarna medger det, få duglighetspermission under sammanlagt högst 20 dagar.

Närmare föreskrifter om beviljande av duglighetspermission meddelas av huvudstaben.

46 §

Permission på grund av tvingande personliga skäl

En beväring kan utöver de permissioner som avses ovan beviljas permission av tvingande personliga skäl under högst 180 dagar.

47 §

Beslutanderätt

Ett ärende som avses i 44 och 45 § och som gäller beviljande av permission och ledighet behandlas och avgörs av chefen för grundenheten.

Ett ärende som avses i 46 § och som gäller permission på grund av tvingande personliga skäl behandlas och avgörs av chefen för grundenheten, kommandören för truppenheten eller kommandören för truppförbandet. Huvudstaben meddelar närmare föreskrifter om hur behörigheten fastställs utifrån permissionens längd.

Repetitionsövning

48 §

Syftet med repetitionsövningen

Vid reservens repetitionsövningar

1) upprätthålls den militära kunskap och förmåga som inhämtats under beväringstjänsten samt ges utbildning för mera krävande uppgifter,

2) görs de värnpliktiga förtrogna med de förändringar som utvecklingen inom det militära försvaret för med sig,

3) övas trupphelheterna i den sammansättning som är planerad för dem,

4) möjliggörs en flexibel höjning av den militära beredskapen.

49 §

Tillhörighet till reserven och den ersättande reserven

Efter beväringstjänsten hör de värnpliktiga till reserven enligt följande:

1) de som hör till manskapet, till utgången av det år under vilket de fyller 50 år,

2) officerare, institutofficerare och underofficerare, till utgången av det år under vilket de fyller 60 år,

3) officerare med överstes eller kommodors eller högre militärgrad, så länge de är tjänstedugliga.

Till den ersättande reserven hör en värnpliktig som

1) ännu inte fullgjort beväringstjänsten,

2) inte längre hör till reserven, eller

3) är befriad från tjänstgöring under fredstid.

50 §

Skyldigheten att delta i repetitionsövningar

En värnpliktig som hör till reserven är skyldig att delta i repetitionsövningar. Den sammanlagda maximitiden för övningarna är

1) för manskapet 40 dagar,

2) för den som har utbildats till en sådan uppgift inom manskapet som förutsätter speciella

färdigheter eller till en sådan specialuppgift inom manskapet som ställer de högsta kraven 75 dagar,

3) för underofficer, institutofficer och officer 100 dagar.

Utöver de tider som avses i 1 mom. kan en värnpliktig med sitt samtycke förordnas till repetitionsövning vid en trupp enligt sin krigstida placering för högst 20 dagar per kalenderår, om den värnpliktige är oundgänglig för försvarsmakten när det gäller att leda eller utbilda truppen. Förordnandet till tjänstgöring förutsätter dessutom skriftligt samtycke av den värnpliktiges arbetsgivare, om övningen äger rum under arbetstid.

En värnpliktig som på grund av laga förhinder inte har infunnit sig till en övning vid utsatt tid ska infinna sig till övningen omedelbart efter att hindret upphört, om han inte av militärmyndigheten har meddelats något annat förordnande.

51 §

Permission och faderskapsledighet

På den som deltar i en repetitionsövning tillämpas bestämmelsen i 44 § 2 punkten om faderskapsledighet och bestämmelsen i 46 § om permission på grund av tvingande personliga skäl.

Beräkning av tjänstgöringstiden

52 §

Inledande och avslutande av tjänstgöringstiden

Tjänstgöringstiden beräknas från den dag då den värnpliktige inträder i tjänst. I tjänstgöringstiden inräknas dagen för inledandet av tjänstgöringen och hemförlovningsdagen.

En värnpliktig som vid utgången av tjänstgöringstiden beräknad enligt denna lag tjänstgör utanför finskt område hemförlovas när han återvänt till finskt område. De extra tjänstgöringsdagarna räknas den värnpliktige till godo som repetitionsövning. Förmånerna bestäms enligt den tjänstgöring till vilken den värnpliktige var förordnad.

Om en värnpliktig när hans enligt denna lag beräknade tjänstgöringstid upphör avtjänar ett arreststraff fortgår hans tjänstgöring den tid han avtjänar straffet.

53 §

Tid som inte hänförs till tjänstgöringstiden

Till tjänstgöringstiden för den som fullgör beväringstjänst eller deltar i en repetitionsövning hänförs inte

1) den tid under vilken han är på permission enligt 46 §,

2) den tid under vilken han olovligen har varit borta från tjänstgöringen,

3) arresttid, till den del han har avtjänat sammanlagt över tio dygn arreststraff,

4) den tid under vilken han har varit berövad sin frihet till följd av misstanke om brott,

5) tiden för avtjänande av fängelsestraff i allmän straffanstalt eller arreststraff som verkställs samtidigt.

När tjänstgöringstiden beräknas avdras från tjänstgöringstiden på grundval av 1 mom. endast fulla dygn.

Gemensamma bestämmelser

54 §

Krigsmannaed och krigsmannaförsäkringen

En värnpliktig som tjänstgör enligt denna lag ska enligt eget val antingen avlägga krigsmannaed eller avge krigsmannaförsäkringen.

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om formulär för krigsmannaed och försäkringen samt om förfarandet när krigsmannaed avläggs och försäkringen avges.

55 §

Undervisningsspråk och kommandospråk

De värnpliktigas undervisningsspråk är finska eller svenska. En finsk- eller svenskspråkig värnpliktig har rätt att förordnas till ett truppför-

band vars undervisningsspråk är hans modersmål.

Som undervisningsspråk kan användas något annat språk än de som nämns i 1 mom., när undervisningen hänför sig till internationell militär krishantering eller när det finns andra särskilda skäl.

Bestämmelser om försvarsmaktens kommandospråk finns i språklagen (423/2003).

56 §

Diskrimineringsförbud

Vid verkställigheten av värnplikt som baserar sig på denna lag får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, handikapp, kön, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

57 §

Tjänstgöringsskyldighet och närvaroskyldighet

En värnpliktig ska tjänstgöra vid den trupp till vilken han förordnats samt iakttä de bestämmelser om militär ordning och tjänstgöring som utfärdats med stöd av bemyndigande i lag, lyda förmannens order samt handla i enlighet med övriga förpliktelser som hör till tjänsten.

En värnpliktig som tjänstgör ska befinna sig på den tjänstgöringsplats till vilken han har förordnats, om militärmyndigheten inte har gett honom tillstånd att avlägsna sig därifrån.

Bestämmelser om tjänstgöringsskyldighetens och närvaroskyldighetens närmare innehåll utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål.

58 §

Vila och fritid

Den som tjänstgör har rätt till tillräcklig vila samt till den fritid som behövs för rekreation. Fritiden kan med militärmyndighetens tillstånd tillbringas också utanför tjänstgöringsplatsen.

Närmare bestämmelser om vila och fritid utfärdas som militärt kommandomål.

59 §

Tillstånd att avlägsna sig från tjänstgöringsplatsen

En värnpliktig kan beviljas tillstånd att tillfälligt avlägsna sig från den i 57 § avsedda tjänstgöringsplatsen

- 1) på grundval av läkarutlåtande för att kunna återhämta sig efter en sjukdom eller en skada,
- 2) på grund av att en nära anhörig avlidit eller plötsligt insjuknat i en svår sjukdom,
- 3) på grund av någon annan tvingande personlig orsak.

Ett ärende som avses i 1 mom. behandlas och avgörs av chefen för grundenheten, kommandören för truppenheten, kommandören för truppförbandet eller repetitionsövningens ledare. Huvudstaben meddelar närmare föreskrifter om hur behörigheten fastställs.

60 §

Avbrytande av tjänstgöring

Kommandören för truppförbandet kan avbryta en värnpliktigs i denna lag avsedda tjänstgöring och hemförlova den värnpliktige, om

1) den värnpliktiges utbildning har avbrutits med stöd av 40 § 1 punkten och den värnpliktige har blivit oförmögen också till annan tjänstgöring för en längre tid,

2) den värnpliktige är misstänkt för ett sådant brott eller uppträder på ett sådant sätt att det finns motiverat skäl att befara, att den värnpliktige allvarligt kan äventyra säkerheten för andra i samband med tjänstgöringen,

3) den värnpliktige saknar tjänsteduglighet för en längre tid så som avses i 10 § 2 mom.

Dessutom kan den värnpliktiges tjänstgöring enligt försvarsministeriets beslut avbrytas, om det är nödvändigt i syfte att förhindra att en allvarlig epidemi sprider sig eller av andra tvingande skäl.

I fall den värnpliktige har ansökt om civil-tjänstgöring eller kompletterande tjänstgöring avbryts den värnpliktiges tjänstgöring och han hemförlovas.

Den värnpliktige ska höras personligen, om tjänstgöringen avbryts på grund av en orsak som avses i 1 mom.

61 §

Utbildning för militär krishantering

Under beväringstjänsten och repetitionsövningarna kan ges utbildning för åstadkommande av de färdigheter som den internationella militära krishanteringen förutsätter för de värnpliktiga vilka frivilligt söker till sådan utbildning.

Huvudstaben meddelar föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas av den som söker sig till utbildning, de fysiska och andra egenskaper som krävs av personen i fråga samt om antagning till utbildningen.

62 §

Anordnande av tjänstgöring utomlands

En värnpliktig som fullgör beväringstjänst eller deltar i en repetitionsövning kan kortvarigt förordnas till tjänstgöring utomlands, om han

- 1) deltar i utbildning enligt 61 §,
- 2) utför stöduppgifter som hänför sig till utbildning som avses i 1 punkten,
- 3) i enlighet med sitt uttryckliga samtycke hör till en handräckningsavdelning som ska ge handräckning utanför Finlands gränser,
- 4) deltar i sedvanlig fartygstjänstgöring utanför Finlands territorialvatten,
- 5) med stöd av sitt uttryckliga samtycke deltar i en internationell militär övning som främjar det nationella försvaret, eller
- 6) deltar i besök, resor som gäller uppträdanden, idrottstävlingar eller andra motsvarande uppgifter som hör till tjänstgöringen och som inte innefattar militära övningar.

På sådan handräckning som avses i 1 mom. 3 punkten tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 78 § 1 mom.

63 §

Hälsokontroll

En värnpliktig kan, för fastställande av hälsotillståndet, förordnas att genomgå kontroll eller undersökning som utförs av läkare eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, om detta är nödvändigt för bedömningen av hans förutsättningar att sköta sina tjänstgöringsuppgifter eller för fastställandet av hans tjänsteduglighet.

Beväringarnas hälsotillstånd och tjänsteduglighet ska utredas inom två veckor efter att tjänstgöringen inletts. Hälsotillståndet ska dessutom granskas före utgången av tjänstgöringstiden samt även annars vid behov. Under övrig tjänstgöring som avses i denna lag utreds den värnpliktiges hälsotillstånd genom en enkät som görs när tjänstgöringen inleds och när den avslutas samt genom behövliga undersökningar.

64 §

Lämplighetstest

En värnpliktig som tjänstgör kan förordnas att genomgå lämplighetstest för bedömning av lämpligheten för placering i en uppgift som avses i denna lag och av förutsättningarna att kunna sköta tjänstgöringsuppgifterna. Bedömningen på grundval av testresultaten görs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Beväringen meddelas personligen om bedömningen.

65 §

Undersökning som klarlägger bruk av narkotika

Vid en undersökning enligt 63 § kan i fråga om den som tjänstgör enligt denna lag utredas också i 2 § i narkotikalagen (1289/1993) avsett bruk av narkotika. Till en undersökning som utreder bruket av narkotika kan med den värnpliktiges samtycke förordnas en värnpliktig som har för avsikt att verka i en uppgift som förutsätter noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där

utförandet av uppgiften under påverkan av narkotika eller beroende av narkotika kan

1) äventyra den värnpliktiges eller andras liv, hälsa eller säkerheten i samband med tjänstgöringen,

2) äventyra trafiksäkerheten, eller

3) äventyra skyddet i fråga om uppgifter som erhållits i tjänstgöringsuppdrag och därmed orsaka olägenhet eller skada för de allmänna intressen som skyddas av sekretessbestämmelser.

En värnpliktig som tjänstgör kan förordnas till en undersökning oberoende av de förutsättningar som avses i 1 mom., om det finns motiverat skäl att misstänka att han är narkotikapåverkad under tjänstgöringen eller är beroende av narkotika. Den som vägrar genomgå undersökning är skyldig att underkasta sig kroppsbesiktning enligt 5 kap. 9 § i tvångsmedelslagen (450/1987).

Närmare bestämmelser om genomförande av kontroll och undersökning samt om uppgifterna enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §

Det yttre hos en värnpliktig

En värnpliktig som är i tjänst ska använda militäruniform, om inte något annat föreskrivs i enskilda fall på grundval av tjänstgöringsuppdragets karaktär eller av någon annan orsak. Det yttre hos en värnpliktig ska uppfylla sådana krav som den militära enhetligheten och säkerheten i samband med tjänstgöringen förutsätter.

Närmare bestämmelser om det yttre hos den som tjänstgör enligt denna lag utfärdas som militärt kommandomål.

Bestämmelser om militäruniformer finns i lagen om försvarsmakten.

6 kap.

Vapenfri tjänst

67 §

Vapenfri tjänst

En värnpliktig som intygar att han av samvetsskäl vilka grundar sig på övertygelse hindras att fullgöra sin värnplikt i vapentjänst och som ansöker om vapenfri tjänst befrias från vapentjänst och förordnas till vapenfri tjänst.

Den som förordnats till vapenfri tjänst benämns i denna lag vapenfri tjänstepliktig.

68 §

Anordnande av vapenfri tjänstgöring

För en vapenfri tjänstepliktig ordnas tjänstgöringen så att hans övertygelse inte råkar i konflikt med tjänstgöringsuppdragen.

En vapenfri tjänstepliktig är inte skyldig att i tjänsten bruka vapen eller ammunition, inte heller att öva sig i deras bruk eller att delta i värden av dem. Detsamma gäller andra redskap och annan materiel vars direkta syfte är att förgöra eller skada fienden.

I övrigt ska en vapenfri tjänstepliktig fullgöra tjänstgöring enligt denna lag och på honom ska tillämpas bestämmelserna om militärpersoner.

69 §

Tjänstgöringstiden för vapenfri tjänst

Tiden för beväringstjänsten för en vapenfri tjänstepliktig är 270 dagar, om han inte förordnas till utbildning som förutsätter en tjänstgöringstid om 362 dagar.

70 §

Ansökan om vapenfri tjänst

Ansökan om vapenfri tjänst ges vid uppståndet till uppståndsnämnden eller tillställs regionalbyrån eller kommandören för det truppförband där personen i fråga tjänstgör.

En utomlands bosatt värnpliktig kan lämna sin ansökan också till en i 126 § avsedd myndighet.

Ansökan ska innehålla försäkran om att samvetsskäl som avses i 67 § föreligger. Ansökan görs på en blankett vars formulär fastställs av huvudstaben.

71 §

Övergång från vapenfri tjänst till vapentjänst

Den som fullgör vapenfri tjänst kan övergå till vapentjänst om han under den återstående tjänstgöringstiden på ett ändamålsenligt sätt kan ges utbildning som gäller vapen och ammunition.

En vapenfri tjänstepliktig ska skriftligen hos regionalbyrån ansöka om överflyttning till vapentjänst. Om den vapenfria tjänstepliktiga tjänstgör ska ansökan tillställas kommandören för truppförbandet.

Övergången från vapenfri tjänst till vapentjänst påverkar inte längden av den tjänstgöringstid som redan fastställts för den värnplikti-ge.

72 §

Övergång från vapentjänst till vapenfri tjänst

En värnpliktig som fullgör vapentjänst och som på de grunder som nämns i 67 § ansöker om vapenfri tjänst ska tjänstgöra som vapenfri tjänstepliktig på sin tjänstgöringsplats tills hans ansökan har behandlats och beslut om formen för hans tjänstgöring har fattats.

Den återstående tiden av beväringstjänsten för en värnpliktig i vapentjänst som förordnats till vapenfri tjänst beräknas så att redan tjänade dagar i sin helhet dras av från tjänstgöringstiden enligt den nya tjänstgöringsformen. Den tid som behövs för behandlingen av en ansökan enligt 1 mom. räknas som tjänstgöringstid för den värnpliktige vid den tjänstgöring till vilken han förordnas sedan ärendet har behandlats.

Övergången till vapenfri tjänst förkortar inte den för den värnpliktige redan fastställda tjänstgöringstiden som är längre än 180 dagar.

73 §

Beslutanderätt

Uppbådsnämnden befriar i samband med upp-
bådet och regionalbyrån i övriga fall från vapen-
tjänst enligt 67 § och förordnar till vapenfri
tjänst.

Beslut om att tjänstgöringen fortsätter i va-
pentjänst för den som fullgör vapenfri tjänst en-
ligt 71 § fattas av regionalbyrån.

7 kap.

**Medborgarskap i en annan stat och fullgöran-
de av värnplikt**

74 §

*Befrielse från beväringstjänsten på grundval av
tjänstgöring som fullgjorts i en annan stat*

En medborgare i en annan stat som har anta-
gits till finsk medborgare samt en finsk medbor-
gare som har eller har haft medborgarskap också
i en annan stat befrias på ansökan från fullgöran-
det av beväringstjänst under fredstid, om perso-
nen i fråga under minst fyra månader har full-
gjort sådan tjänstgöring i den andra staten som
hör till den värnpliktiges fredstida tjänstgöring.

Beslut i ett ärende som avses i 1 mom. fattas
av regionalbyrån.

Närmare bestämmelser om uppgörande och
behandling av ansökan enligt 1 mom. kan utfär-
das genom förordning av statsrådet.

75 §

*Utomlands bosatt person som är medborgare i
en annan stat och är skyldig att infinna sig till
uppbåd och tjänstgöring*

En värnpliktig är inte skyldig att infinna sig
till uppbåd eller beväringstjänst, om han har
medborgarskap också i en annan stat och hans
boningsort under de senaste sju åren inte har va-
rit i Finland. En värnpliktig kan dock förordnas
till tjänstgöring om han flyttar till Finland före
utgången av det år under vilket han fyller 30 år.

Närmare bestämmelser om det förfarande som iakttas vid förordnande till sådan tjänstgöring som avses i 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

76 §

Befrielse från beväringstjänsten på grundval av medborgarskap i en annan stat

En finsk medborgare som har medborgarskap också i en annan stat befrias på ansökan från beväringstjänsten under fredstid, om hans boningsort inte är i Finland och han styrker att hans faktiska personliga anknytning i fråga om familj, studier, förtjänst eller andra personliga angelägenheter förenar honom med något annat land än Finland.

Ett beslut enligt 1 mom. kan återkallas och personen i fråga förordnas till beväringstjänst om en väsentlig förändring i förutsättningarna för befrielsen har inträffat på grund av att den värnpliktige före utgången av det år under vilket han fyller 30 år har bosatt sig i Finland.

Beslut i ett ärende som avses i 1 och 2 mom. fattas av regionalbyrån.

Närmare bestämmelser om uppgörande och behandling av ansökan enligt denna paragraf kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

77 §

Tillämpning av ett internationellt avtal

En värnpliktig som åberopar medborgarskap i en annan stat och ett i 3 § 4 mom. avsett avtal ska vid behov tillställa militärmyndigheten en utredning över sina medborgarskap och fullgörandet av värnplikten i en annan stat.

Närmare bestämmelser om uppgörande av en utredning som avses i 1 mom. och behandlingen av ärendet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Tjänstgöring som inte baserar sig på skyldighet att försvara landet

78 §

Förordnande av en värnpliktig som tjänstgör till uppgifter utanför försvarsmakten

En värnpliktig som tjänstgör enligt denna lag kan som tjänstgöringsuppdrag förordnas till en handräckningsuppgift enligt 2 § 1 mom. 2 punkten underpunkt a och till en räddningsuppgift enligt 2 punkten underpunkt b i lagen om försvarsmakten. I en räddningsuppgift eller vid givandet av handräckning får de värnpliktiga inte delta i

- 1) gripande av farliga personer,
- 2) rövning av sprängladdningar,
- 3) uppgifter som förutsätter användning av vapenmakt och inte heller i
- 4) andra motsvarande farliga uppgifter.

En värnpliktig som tjänstgör kan dessutom vid behov förordnas till sådana uppgifter utanför försvarsmakten som främjar försvaret eller den militära utbildningen, vilka är

- 1) allmännyttiga insamlingar,
- 2) säkerhetsarrangemang vid stora publikevenemang och andra evenemang,
- 3) stödjande av krigsveteraner och veteranorganisationer,
- 4) istandsättning av fastigheter som används vid övningar,
- 5) andra motsvarande uppgifter som främjar försvaret eller den militära utbildningen.

I en uppgift som avses i 1 och 2 mom. leds avdelningen av den militärperson som förordnats till chef för avdelningen och som tjänstgör i en militärtjänst vid försvarsmakten.

79 §

Reservisters tjänstgöring vid storolyckor och i andra allvarliga situationer

Republikens president kan på framställning av statsrådet besluta att huvudstaben för en kort tid, dock högst 14 dagar, kan förordna värnpliktiga som hör till reserven till sjukvårds-, pion-

jär-, signal-, transport- och skyddsuppgifter samt andra motsvarande uppgifter i enlighet med den specialutbildning de har fått vid försvarsmakten och som inte inbegriper användning av militära maktmedel, om det är nödvändigt vid en storolycka enligt 2 § 5 punkten i beredskapslagen (1080/1991) när situationen är synnerligen allvarlig samt i en situation där en pandemi kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka.

I en uppgift som avses i 1 mom. leds avdelningen av den militärperson som förordnats till chef för avdelningen.

80 §

Förordnande att träda i tjänst

En värnpliktig i reserven kan med stöd av ett beslut enligt 79 § förordnas att omedelbart träda i tjänst.

En värnpliktig kan på ansökan befrias från tjänstgöring som avses i 79 §, om befrielsen är synnerligen nödvändig med tanke på den värnpliktiges familjeförhållanden eller ekonomiska förhållanden eller av orsaker som har samband med utövning av yrke eller näring. En ansökan är inte en giltig orsak att utebli från tjänstgöringen.

Beslut i ett ärende som avses i 1 och 2 mom. fattas av regionalbyrån.

81 §

Bestämmelser som ska tillämpas och bemyndigande att utfärda förordning

På tjänstgöring enligt 78 § tillämpas bestämmelserna om tjänstgöringen i fråga och de därtill hörande förmånerna.

På tjänstgöring som avses i 79 § tillämpas bestämmelserna i 54—60 och 63—66 § om anordnande av tjänstgöringen. Dessutom tillämpas vad som i 44 § 2 punkten bestäms om faderskapsledighet och i 46 § om permission på grund av tvingande personliga skäl. I fråga om de förmåner som hör till tjänstgöringen iaktas dessutom det som i 24 § i beredskapslagen bestäms

om förmåner som utges till den som står i arbetspliktsförhållande.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 78 och 79 § och om förfarandet vid förordnandet till uppgifterna kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 kap.

Extra tjänstgöring och tjänstgöring vid mobilisering

82 §

Syftet med extra tjänstgöring

Syftet med extra tjänstgöring är att höja och upprätthålla försvarsberedskapen och att öva trupphelheterna i den sammansättning som planerats för dem så att truppen vid behov kan förordnas till tjänstgöring under mobilisering.

83 §

Beslut om extra tjänstgöring

Republikens president kan vid allvarliga störningar under normala förhållanden eller vid undantagsförhållanden genom beslutsförfarandet för militära kommandomål enligt 32 § 1 mom. i lagen om försvarsmakten besluta att försvarsmakten kan förordna värnpliktiga som hör till reserven till extra tjänstgöring. Beslutet ges för viss tid, högst för sex månader åt gången och det ska återtas när den situation som föranlett höjningen och upprätthållandet av försvarsberedskapen tillåter det.

De värnpliktiga kan förordnas att träda i tjänst omedelbart.

84 §

Befrielse från extra tjänstgöring

En värnpliktig kan på ansökan befrias från extra tjänstgöring om befrielsen är nödvändig på grund av den värnpliktiges familjeförhållanden eller ekonomiska förhållanden eller på grund av utövande av yrke eller näring.

Beslut i ett ärende som avses i 1 mom. fattas av regionalbyrån.

85 §

Hemförlovning från extra tjänstgöring

En värnpliktig som deltar i extra tjänstgöring hemförlovas när förhöjningen och upprätthållandet av försvarsberedskapen medger det, dock senast inom sju dagar efter att republikens presidents beslut enligt 83 § inte längre är i kraft.

86 §

Förordnande till tjänstgöring under mobilisering

Mobiliseringen av försvarsmakten kan vara partiell eller allmän. Till tjänstgöring under partiell mobilisering kan förordnas en värnpliktig som hör till reserven. Till tjänstgöring under allmän mobilisering kan förordnas också den ersättande reserven eller en del av den, de som fyllt 50 år dock endast med riksdagens samtycke.

Förordnandet till tjänstgöring under mobilisering kan vid behov utfärdas genom kungörelse av försvarsministeriet. De inkallade kan förordnas att träda i tjänst omedelbart.

87 §

Förordnande till tjänstgöring i fråga om värnpliktiga som befriats från tjänst under fredstid

En värnpliktig som av hälsoskäl befriats från fullgörandet av värnpliktstjänst under fredstid kan under allmän mobilisering förordnas till uppbåd eller till besiktning som avses i 26 § samt förordnas till tjänstgöring, om han konstateras vara tjänsteduglig.

88 §

Tjänstgöringen i fråga om den som av samvetsskäl vägrar fullgöra värnplikt

En värnpliktig som av samvetsskäl vilka grundar sig på övertygelse har befriats från

tjänstgöring enligt denna lag under fredstid kan under mobilisering förordnas till arbete som avses i beredskapslagen.

Det som bestäms i 1 mom. tillämpas också på en värnpliktig som avses i 118 § 4 mom.

89 §

Befrielse från att inkallas till tjänst på ansökan med hänsyn till allmänt eller militärt intresse

Med avseende på mobilisering kan personer som är anställda i offentligrättsliga anställningsförhållanden eller därmed jämförbara uppgifter, utövare av vissa yrken samt andra personer vilkas inkallande i tjänst kunde äventyra försvarsmaktens utrustning eller underhåll, den allmänna ekonomin eller andra allmänna intressen på ansökan av den myndighet, inrättning, sammanlutning eller andra arbetsgivare som saken gäller för viss tid eller tills vidare befrias från sådan tjänst.

En värnpliktig som sköter sådana uppgifter som nämns i 35 § inkallas inte till extra tjänstgöring eller tjänstgöring under mobilisering.

En ansökan som avses i 1 mom. görs hos regionalbyrån som beslutar om godkännande av ansökan. Regionalbyrån kan återkalla sitt beslut om godkännande, om en väsentlig förändring i förutsättningarna för befrielsen har inträffat. Huvudstaben meddelar närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

En ansökan som avses i 1 mom. är inte en giltig orsak att utebli från tjänstgöringen.

90 §

Bestämmelser som tillämpas på extra tjänstgöring och tjänstgöring under mobilisering

På extra tjänstgöring och tjänstgöring under mobilisering tillämpas bestämmelserna i 54—60 och 63—66 § om anordnande av tjänstgöring.

Genom förordning av statsrådet kan under extra tjänstgöring och mobilisering föreskrivas om undantag i fråga om tidpunkten för uppbåd, uppbådskungörelsen och uppbådslängden enligt 15 §.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas närmare om arbete som avses i 88 § och om tillvägagångssätten vid förordnande till arbete.

10 kap.

Värnpliktsregistret

91 §

Värnpliktsregistrets användningsändamål

Värnpliktsregistret är ett riksomfattande personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling för bestämmande av tjänsteduglighet och förordnande till tjänst i fråga om värnpliktiga och de som ansökt till tjänstgöring, tjänstgör eller fullgjort tjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor, för planering och ordnande av den nationella och internationella utbildningen och tjänstgöringen, för befordran och belöning, för placering i uppgifter under undantagsförhållanden och för att skapa beredskap.

I värnpliktsregistret kan dessutom behandlas personuppgifter som gäller andra än värnpliktiga för placering i och beredskap för uppgifter under undantagsförhållanden, när uppgiften gäller

1) den som är anställd vid försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet,

2) den som ingått en förbindelse som avses i lagen om frivilligt försvar,

3) den som tjänstgör eller har tjänstgjort i ett militärt krishanteringsuppdrag eller ett fredsbevarande uppdrag.

I värnpliktsregistret kan också ingå handlingar som förs manuellt och som hänför sig till en värnpliktigs tjänsteduglighet och fullgörande av värnplikten.

På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) till den del något annat inte bestäms i denna lag.

92 §

Värnpliktsregisteransvarig

Värnpliktsregisteransvarig är huvudstaben, staben för respektive försvarsgren, staben för militärlänet och regionalbyrån inom sitt verksamhetsområde samt truppförbandet i fråga om dem som tjänstgör vid truppförbandet.

93 §

Behandlingen av uppgifter

Militärmyndigheten får behandla uppgifter som ingår i värnpliktsregistret i den omfattning uppgifterna behövs för skötseln av myndighetens uppgifter enligt 91 §. Uppgifter som gäller en värnpliktigs hälsotillstånd, sjukdom, invaliditet eller en vårdåtgärd som gäller honom samt uppgifter om brottsmisstanke eller ett straff får behandlas endast när behandlingen av uppgifterna är nödvändig för att Militärmyndigheten ska kunna utföra en enskild uppgift eller för garanterande av den säkerhet i samband med tjänstgöringen som avses i 9 §.

94 §

Värnpliktsregistrets datainnehåll

I värnpliktsregistret får för skötseln av uppgiften enligt 91 § såsom basuppgifter om en person registreras personens fullständiga namn, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, civilstånd, yrke, födelsehemkommun, hemkommun och bostaden där, folkbokföringskommun, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation samt militära grad.

I värnpliktsregistret får dessutom registreras följande uppgifter om en värnpliktig som behövs för skötseln av uppgiften enligt 91 §:

1) utbildning och avlagda examina,

2) körkort,

3) tjänstedugligheten och bedömning på grundval av lämplighetstest,

4) tjänstgöringen, tjänstgöringsplatsen och tjänstgöringstiden,

5) krigsmannaed och krigsmannaförsäkran,

6) lämpligheten och placeringen enligt utbildning och kunnande,

7) uppgifter om hälsotillstånd, om uppgifterna är av betydelse med tanke på den värnpliktiges tjänstgöring, placering eller värnplikt,

8) signalementsuppgifter,

9) påföljder som påförts vid disciplinärt förfarande och straff som ådömts för brott vilka handlagts som militära rättegångsärenden samt andra straff och påföljder, om uppgifterna är av betydelse med tanke på den värnpliktiges tjänstgöring, placering eller militära grad,

10) den magistrat som är lokal folkbokföringsmyndighet samt kyrkosamfund eller annat religiöst samfund och dess församling,

11) den familjerättsliga ställningen samt den närmast anhöriges namn och adress,

12) omyndighet, begränsad handlingsförmåga och intressebevakare,

13) huruvida personen i fråga förvaras i straffanstalt eller intagits på sjukhus eller vid någon annan social- eller hälsovårdsinrättning.

Närmare bestämmelser om värnpliktsregistrets datainnehåll kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

95 §

Den värnpliktiges upplysningsplikt

Den värnpliktige ska se till att hans boningsort, adress och övriga kontaktinformation samt omständigheter som inverkar på hans tjänsteduglighet samt uppgifterna om medborgarskap är kända för den militära myndigheten.

Den värnpliktige ska på förfrågan av en i 92 § avsedd militär myndighet lämna denna de i 1 mom. avsedda uppgifterna samt besvara myndighetens skriftliga förfrågningar inom 14 dagar räknat från den dag då han fick kännedom om förfrågan.

Närmare bestämmelser om skriftliga förfrågningar och lämnande av uppgifter enligt 2 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

96 §

Rätt att få uppgifter av en myndighet, en sammanslutning och en privatperson

Utöver det som bestäms i någon annan lag har den registeransvarige, för utförande av de uppdrag som föreskrivs för den i 91 §, rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få uppgifter som är nödvändiga för värnpliktsregistret som följer:

1) ur befolkningsdatasystemet de uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 1—4 punkten och 3 mom. i befolkningsdatalagen (507/1993), för uppbådet i fråga om de värnpliktiga som det följande året fyller 18 år samt i fråga om andra värnpliktiga för förordnande till och placering i tjänst,

2) av en i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedd offentlig och privat tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster samt av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården uppgifter om den värnpliktiges hälsotillstånd för fastställande av tjänstedugligheten,

3) av hälsovårdscentraler, mentalvårdsbyråer, sjukhus eller andra instanser som utför mentalvårdsarbete, uppgifter om sådana i mentalvårdslagen (1116/1990) avsedda mentalvårdstjänster som givits den värnpliktige, om uppgifterna är av betydelse med tanke på den värnpliktiges tjänsteduglighet eller ordnandet av tjänstgöringen,

4) av socialmyndigheterna uppgifter om den värnpliktiges sociala och ekonomiska situation, om uppgifterna är av betydelse när beslut om tjänstgöringsplats och tidpunkten för tjänstgöringen samt anordnandet av tjänstgöringen fattas,

5) av polismyndigheterna uppgifter om tjänsteåtgärder som polisen vidtagit mot den värnpliktige till följd av misstanke om brott och om påföljder för den värnpliktige, såvida uppgifterna är av betydelse för bedömningen av den värnpliktiges lämplighet för utbildning och uppgifter enligt 38 § samt för bedömning av lämpligheten för placeringen av den värnpliktige och ordnandet av hans tjänstgöring,

6) ur justitieförvaltningens informationssystem uppgifter om brottmål som är föremål för behandling av åklagare, beslut av åklagare, brottmål som är eller har varit anhängiga vid domstol, domstolarnas lagakraftvunna avgöranden för bedömning av den värnpliktiges lämplighet för utbildning och uppgifter enligt 38 §, för bedömning av lämpligheten för placering eller för bedömning av förutsättningarna för belöning och befordran av den värnpliktige; bestämmelser om erhållandet av uppgifter från straffregistret finns dock i straffregisterlagen (770/1993),

7) av gränsbevakningsväsendet uppgifter om dem som fullgjort värnpliktstjänsten vid gränsbevakningsväsendet, om deras tjänstgöring, tjänsteduglighet och grunderna för fastställandet av tjänstedugligheten och placeringsmöjligheterna för bedömning av lämpligheten för placering i en uppgift som avses i denna lag,

8) av civiltjänstmyndigheterna basuppgifter om civiltjänstgörarna samt om deras tjänstgöring och tjänsteduglighet med tanke på beredskap för uppgifter under undantagsförhållanden,

9) av Försvarsutbildningsföreningen basuppgifter enligt 94 § 1 mom. om dem som deltar i det frivilliga försvaret samt uppgifter om deras placering i en uppgift som avses i denna lag med tanke på bedömning av lämpligheten för placeringen,

10) av Migrationsverket uppgifter om en persons medborgarskap för klarläggande av om han är skyldig att fullgöra tjänst med stöd av denna lag,

11) av fängvårdsmyndigheterna uppgifter om värnpliktiga som förvaras i en straffanstalt och som är uppbådspliktiga eller ska förordnas till tjänst och om tidpunkten för deras frigivning med tanke på ordnandet av uppbådet och tjänstgöringen,

12) av social- eller hälsovårdsinrättningarna och andra motsvarande inrättningar uppgifter om uppbådspliktiga och till tjänstgöring förordnade som är intagna vid inrättningen, om personen i fråga inte fritt får avlägsna sig, med tanke på förordnandet till tjänstgöring och ordnandet av tjänstgöringen,

13) av Folkpensionsanstalten uppgift om värnpliktiga som beviljats sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/1988), med tanke på bedömningen av lämpligheten för placering i en uppgift som avses i denna lag och av tjänstedugligheten.

Den registeransvarige har rätt att få de i 1 mom. avsedda uppgifterna avgiftsfritt genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form eller mot ett vederlag som baserar sig på kostnaderna för framtagning av uppgifterna enligt vad som avtalas om saken med den registeransvarige i fråga. Innan uppgifter lämnas ut till värnpliktsregistret genom teknisk anslutning ska den registeransvarige visa att uppgifterna är skyddade på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i de uppgiftsklasser som avses i 1 mom. och om förfarandet vid utlämnande och mottagande av uppgifter kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

97 §

Utlämnande av uppgifter

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan behövliga uppgifter ur värnpliktsregistret utan hinder av sekretessplikten lämnas ut som följer till:

1) försvarsministeriet, de militära myndigheterna och gränsbevakningsväsendet, för verkställande av värnplikten och för anställning av personal samt för personalplanering och för beviljande av utmärkelsetecken,

2) arbetsministeriet och civiltjänstcentralerna, för verkställande av civiltjänstgöring,

3) arbetsministeriet, för verkställande av arbetstjänst,

4) polisen, för uppdrag som hör samman med förrättandet av uppbåd samt för hämtning till tjänstgöring,

5) utrikesministeriet, för skötseln av ärenden som gäller värnplikt,

6) Migrationsverket, för bestämmande av medborgarskapsstatus,

7) Folkpensionsanstalten, för utbetalning av militärunderstöd,

8) befolkningsdatasystemet, om fullgörandet av beväringstjänsten för införande av registeranteckning om medborgarskap,

9) domstolarna och åklagarmyndigheterna, om militära grader och tjänstgöring samt om i disciplinärt förfarande påförda påföljder, för fullgörande av ett tjänsteuppdrag,

10) myndigheter, sammanslutningar eller privatpersoner, om militär grad i frågor som gäller beviljande av utmärkelsetecken eller annan belöning,

11) Försvarsutbildningsföreningen, basuppgifter enligt 94 § 1 mom. om de värnpliktiga för anordnande av frivillig försvarsutbildning,

12) andra än de som avses i 1—11 punkten, med den registrerades uttryckliga samtycke.

När ett sådant tillstånd att ta del av en sekretessbelagd handling som avses i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet beviljas, ska till tillståndet fogas föreskrifter som behövs för att skydda försvarets och enskildas intressen.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får den registeransvarige lämna ut de i denna paragraf nämnda uppgifterna till en myndighet genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form. Innan uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning ska den som begär uppgifterna visa att uppgifterna är skyddade på det sätt som 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen avser.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid utlämnandet och mottagandet av uppgifter kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

98 §

Utplåning av uppgifter ur värnpliktsregistret

Uppgifter om en person utplånas ur värnpliktsregistret senast ett år efter att personen i fråga inte längre hör till reserven eller den ersättande reserven.

Brottsuppgifter och uppgifter om påföljder utplånas ur värnpliktsregistret senast ett år efter att

den inryckningskontingent som den person om vilken uppgiften erhållits tillhör har hemförlovats eller efter att den värnpliktige som uppgiften gäller har hemförlovats. Uppgifter som erhållits senare utplånas senast fem år efter att uppgiften infördes i värnpliktsregistret.

99 §

Arkivering av uppgifter

Bestämmelser om arkivväsendets uppgifter och om handlingar som ska arkiveras finns i arkivlagen (831/1994).

11 kap.

Förmåner som hör samman med värnplikten

100 §

Den värnpliktiges underhåll

Den som tjänstgör enligt denna lag har rätt till fri inkvartering, kost och beklädnad. Rätten till fri inkvartering och kost gäller dock inte under tiden för permission som den värnpliktige tillbringar utanför tjänstgöringsplatsen.

Kan det underhåll som avses i 1 mom. inte ordnas på grund av en resa eller särskilda tjänstgöringsförhållanden, ersätts underhållet i pengar. Bestämmelser om beloppet av ersättningarna utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Närmare föreskrifter om underhåll enligt 1 mom. meddelas av huvudstaben.

101 §

Dagpenning och betalning för tjänstgöringsuppdrag

Den som fullgör beväringstjänst eller deltar i reservens repetitionsövningar har rätt att få dagpenning för varje dag som kan hänföras till tjänstgöringstiden. Beloppet av dagpenningen kan graderas enligt tjänstgöringstiden.

Till den som utför en specialuppgift kan utöver dagpenningen betalas ersättning på grundval av krävande tjänstgöringsförhållanden.

Närmare bestämmelser om beloppet av dagpenningen och övriga ersättningar och om förfarandet vid betalning utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

102 §

Reservistlön

Den som deltar i reservens repetitionsövning, extra tjänstgöring, tjänstgöring som avses i 79 § och tjänstgöring under mobilisering har rätt till reservistlön för de dagar som kan inräknas i tjänstgöringstiden.

Reservistlönen utbetalas som dagslön, vars belopp är minst tre procent av den uppgiftsbaserade lönedelen enligt kravnivå 5 i det lönesystem för försvarsministeriets tjänstemän som överenskommits genom ett preciserande tjänstekollektivavtal. Reservistlönens belopp kan graderas enligt uppgiften.

Reservistlön betalas inte för den tid under vilken den som förordnats till tjänst varit oförmögen till tjänstgöring till följd av skada som han själv uppsåtligt åsamkat sig.

Närmare bestämmelser om beloppet av reservistlönen och om förfarandet vid betalning utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

103 §

Ersättning av resekostnader

De värnpliktiga har rätt till en resa på statens bekostnad eller ersättning för kostnader som föranleds av en resa mellan hem- eller boningsorten och tjänstgörings- eller besiktningsplatsen och som föranleds av att den värnpliktige

1) ankommer till eller hemförlovas från beväringstjänst, repetitionsövning, extra tjänstgöring eller tjänstgöring under mobilisering,

2) avlägsnar sig från tjänstgöringsplatsen enligt 59 § 1 mom. 1 punkten, eller

3) förordnas till besiktning enligt 26 §.

Det som bestäms i 1 mom. 3 punkten tillämpas inte på en värnpliktig som första gången besiktigas vid regionalbyrån, om han olovligen har uteblivit från uppbådet eller från besiktning som anordnats av regionalbyrån.

Kostnaderna för en resa som företagits i Finland ersätts också när det är fråga om resan till ett urvalsprov som avses i 29 § och som anordnas av försvarsmakten.

Resekostnaderna ersätts i enlighet med kostnaderna för användning av det förmånligaste allmänna fortskaffningsmedlet. Resekostnader från utlandet och till utlandet ersätts endast om den värnpliktige är stadigvarande bosatt i utlandet. Närmare bestämmelser om ersättande av resekostnader och om därtill hörande förfaranden kan utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

104 §

Fri permissionsresa

En beväring får under tjänstgöringstiden minst två permissionsresor tur och retur per tjänstgöringsmånad eller ersättning för kostnaderna för permissionsresa till sin hemort eller boningsort eller av särskilda skäl också till en annan sådan ort i Finland till vilken han har särskilda personliga band. Den som är stadigvarande bosatt utomlands har under tjänstgöringstiden rätt till minst en permissionsresa till hemorten eller boningsorten utomlands.

Resan ska med beaktande av förhållandena företas på det för staten förmånligaste sättet.

Närmare bestämmelser om ersättandet av resekostnader och antalet avgiftsfria permissionsresor utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

105 §

Hälsovård

Den som tjänstgör enligt denna lag har rätt att bli undersökt av en läkare eller av en annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och att snarast möjligt få den vård som behövs.

Närmare bestämmelser om hälsovården finns i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987).

106 §

Rådgivning som gäller social trygghet

I ärenden som har samband med tjänstgöringen och som gäller social trygghet har den värnpliktige rätt till sakkunnighjälp vid behov.

107 §

Fortbestånd av en värnpliktigs arbetsavtals- eller tjänsteförhållande

Bestämmelser om fortbestånd av en till tjänstgöring förordnad värnpliktigs arbetsavtals- eller tjänsteförhållande finns i lagen om fortbestånd av till tjänstgöring inkallad värnpliktigs arbets- eller tjänsteförhållande (570/1961).

108 §

Övriga förmåner som tillkommer en värnpliktig och hans anhöriga

Bestämmelser om andra ekonomiska och sociala förmåner som tillkommer en värnpliktig och hans anhöriga finns dessutom i militärunderstödslagen (781/1993) och lagen om ekonomiskt stöd efter värnpliktigs död (1309/1994).

12 kap.

Ändringssökande

109 §

Rättelseyrkande

En värnpliktig får skriftligen yrka rättelse hos regionalbyrån i ett beslut av regionalbyrån eller uppbandsnämnden som gäller tjänsteduglighet, förordnande till tjänst eller befrielse från tjänst samt i ett beslut av regionalbyrån eller truppförbandet som gäller en förmån som avses i denna lag.

Rättelseyrkandet ska framställas inom 30 dagar efter att beslutet med anvisning om rättelse har delgetts den värnpliktige. Rättelseyrkandet tillställs den myndighet som fattade beslutet. Ett rättelseyrkande som gäller uppbandsnämndens beslut tillställs dock regionalbyrån.

110 §

Besvär i rättelseärenden och i andra ärenden som gäller värnplikten

Ett beslut i vilket rättelse enligt 109 § får sökas får inte överklagas genom besvär.

I ett beslut av regionalbyrån i ett rättelseärende samt i andra med stöd av denna lag utfärdade beslut av huvudstaben, staben för en försvarsgren, staben för ett militärlän, regionalbyrån samt uppbandsnämnden får ändring sökas genom besvär hos centralnämnden för uppbandsärenden.

111 §

Hur besvär och rättelseyrkande påverkar verkställigheten av beslut

Beslut om förordnande till tjänst verkställs trots att rättelseyrkande och besvär har anförts.

112 §

Besvärsförbud

I ett beslut av centralnämnden för uppbandsärenden får ändring inte sökas genom besvär.

Besvär får inte heller anföras över beslut av militärmyndigheter som gäller

- 1) förordnande till utbildning enligt 38 §,
- 2) förkortning av tjänstgöringstiden enligt 41 §,
- 3) tidpunkten för permission enligt 44 §,
- 4) beviljande av permission enligt 45 och 46 §,
- 5) tillstånd att avlägsna sig från tjänstgöringsplatsen enligt 59 §,
- 6) förordnande till tjänstgöring enligt 62 §.

Dessutom är det förbjudet att anföras besvär över beslut av kommandören för truppförbandet och ledaren för en övning i ett ärende som gäller

anordnande av tjänstgöring och utbildning, repetitionsövning eller extra tjänstgöring.

113 §

Sändande av besvärsskriften till myndigheten

En besvärsskrift som är riktad till centralnämnden för uppståndsärenden får sändas också till den myndighet som fattat beslutet. En besvärsskrift som gäller ett beslut av en uppstånds-nämnd sänds dock till den regionalbyrå som tillsatt uppstånds-nämnden eller till centralnämnden för uppståndsärenden.

Huvudstaben, staben för en försvarsgren, staben för ett militärlän eller regionalbyrå ska inom åtta dagar efter det att besvärsskriften inkommit sända den jämte därtill hörande handlingar samt sitt eget utlåtande till centralnämnden för uppståndsärenden.

114 §

Behandling av besvär

Besvär som anförts hos centralnämnden för uppståndsärenden ska behandlas och avgöras i bråds-kande ordning.

Beslut som meddelats i saken ska utan dröjs-mål sändas till ändringssökanden och för känne-dom till den myndighet som fattat beslutet.

115 §

Centralnämnden för uppståndsärenden

Statsrådet tillsätter centralnämnden för uppståndsärenden för fyra år i sänder.

Centralnämnden för uppståndsärenden består av en lagfaren ordförande och en vice ordförande med erfarenhet av domarvärv samt av fem andra medlemmar, av vilka tre ska ha avlagt juris magistersexamen och två ska vara officerare med minst överstelöjtnants grad och med känne-dom om värnpliktsfrågor. Av medlemmarna får högst tre vara anställda inom försvarsministeriets förvaltningsområde.

Ordföranden och vice ordföranden för centralnämnden för uppståndsärenden och nämndens

medlemmar har i detta uppdrag en rätt att kvarstå i tjänsten som kan jämföras med domarnas rätt samt tjänsteansvar.

Centralnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden, en officersmedlem och andra medlemmar är närvarande i en sådan sammansättning att företrädarna för försvarsministeriets förvaltningsområde inte är i majoritet av de närvarande medlemmarna.

Centralnämnden kan anställa en lagfaren sekreterare.

116 §

Ersättande av kostnader

Ordföranden och vice ordföranden för centralnämnden för uppståndsärenden samt nämndens medlemmar och sekreterare har rätt att av statens medel få arvode för deltagandet i arbetet vid centralnämnden för uppståndsärenden.

Bestämmelser om beloppet och utbetalningen av arvodet utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

117 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om sammankallandet av centralnämnden för uppståndsärenden samt om nämndens protokoll och undertecknandet av dess expeditioner kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 kap.

Straffbestämmelser

118 §

Vägran att fullgöra värnplikt

En beväring som helt och hållet vägrar fullgöra tjänst enligt denna lag ska, om han inte ansöker om civiltjänst, i stället för att på honom tilllämpas bestämmelserna i 45 kap. i strafflagen (39/1889), för *vägran att fullgöra värnplikt* dömas till straff enligt vad som i civiltjänstlagen

föreskrivs om vägran att fullgöra civiltjänst. När straffet döms ut anses som återstående tjänstgöringstid för honom den tid som enligt civiltjänstlagen skulle ha fastställts som hans tjänstgöringstid i civiltjänst, om han på ansökan hade godkänts för civiltjänst den dag han hemförlovas.

Om något annat inte bestäms i denna paragraf, iakttas civiltjänstlagen i fråga om ett brott som avses i 1 mom. När kommandören för ett truppförband enligt vad som anges i 14 § i militära rättegångslagen (326/1983) har beslutat tillställa åklagaren förundersökningsmaterialet rörande ett brott som gäller en beväringens vägran att fullgöra värnplikt, ska beväringen genast hemförlovas. Döms han inte för vägran att fullgöra värnplikt till fängelsestraff, förordnas han på nytt av militärmyndigheten till tjänstgöring.

Om den som avtjänar fängelsestraff för vägran att fullgöra värnplikt ansöker om civiltjänst, kan han frigges villkorligt enligt vad som i civiltjänstlagen bestäms om den som avtjänar fängelsestraff för civiltjänstgöringsbrott.

När den som dömts för vägran att fullgöra värnplikt har avtjänat hela fängelsestraffet eller när fängelsestraffet har förfallit, förordnas han inte längre att fullgöra sin värnplikt under fredstid.

119 §

Uteblivande från uppbåd

En värnpliktig som utan laglig rätt underlåter att på utsatt tid infinna sig till uppbåd enligt 16 § eller till besiktning enligt 26 § eller som avlägsnar sig från förrättningen utan tillstånd av militärmyndigheten innan hans ärende har behandlats, ska för *uteblivande från uppbåd* dömas till böter.

120 §

Uteblivande från uppbåd under mobilisering

Om en gärning som avses i 119 § begås under mobilisering ska gärningsmannen dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

121 §

Olydnad vid uppbåd

En värnpliktig som underlåter att efterkomma eller bryter mot

1) en order som givits honom av uppbådsmyndigheten vid uppbådet, eller

2) en order som givits honom av militärmyndigheten vid besiktning enligt 26 §,

ska för *olydnad vid uppbåd* dömas till böter.

122 §

Undvikande av tjänstgöring

Den som för att undgå att fullgöra värnplikt eller för att erhålla lättnad beträffande fullgörandet av värnplikten

1) skadar eller försöker skada sig själv eller sin hälsa, eller

2) lämnar militärmyndigheten osann uppgift, ska för *undvikande av tjänstgöring som avses i värnpliktslagen* dömas till böter eller till fängelse i högst tre månader.

123 §

Undvikande av tjänstgöring under mobilisering

Om ett brott som avses i 122 § begås under mobilisering i syfte att varaktigt eller under en lång tid undgå fullgörandet av värnplikt, ska gärningsmannen dömas till fängelse i högst två år.

124 §

Brott mot upplysningsplikten

En värnpliktig som upprepade gånger underlåter att besvara en förfrågan som avses i 95 § 2 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot upplysningsplikten* dömas till böter.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

125 §

Hämtning till besiktning och tjänstgöring

En värnpliktig som utan laga förhinder uteblivit kan på begäran av en tjänsteman vid regionalbyrån hämtas av polisen till uppstånd, besiktning som beordras av regionalbyrån eller tjänstgöring.

126 §

Delgivning till utomlands bosatta och övrig information

Ett i denna lag avsett beslut kan delges en utomlands bosatt värnpliktig förutom genom det förfarande som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003) även genom att beslutet sänds till den finska ambassad eller legation eller det finska konsulat under ledning av en utsänd generalkonsul, en konsul eller en vicekonsul som är närmast den värnpliktiges boningsort, för vidarebefordran till den värnpliktige.

En värnpliktig kan sända meddelanden och brev som gäller ett ärende som avses i denna lag och som är adresserade till en militär myndighet genom förmedling av en i 1 mom. avsedd myndighet inom utrikesförvaltningen. Myndigheten i fråga ska utan dröjsmål sända handlingen eller meddelandet till huvudstaben.

127 §

Uppbåden i landskapet Åland

Uppbåden i landskapet Åland hålls i Mariehamns stad. I uppståndsämnden representeras landskapets kommuner av en av Mariehamns stadsstyrelse vald representant eller av dennes suppleant.

128 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs

1) värnpliktslagen av den 15 september 1950 (452/1950) jämte ändringar,

2) lagen av den 29 juni 1953 om avlöning åt värnpliktig för annan tjänstgöringstid än i aktiv trupp (294/1953) jämte ändringar.

129 §

Övergångsbestämmelse

På en vapenfri tjänstepliktig som tjänstgör när denna lag träder i kraft tillämpas den värnpliktslag som gäller vid ikraftträdandet till den del den gäller tjänstgöringstiden.

På en värnpliktig som har befriats helt från fullgörande av värnplikt med stöd av den lag som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas vad som föreskrivs i 87 §.

Ikraftträdandet av denna lag påverkar inte beslut om inledande av tjänstgöring eller beviljande av uppskov som har utfärdats med stöd av den lag som gäller vid ikraftträdandet.

Föreskrifter och reglementen som har utfärdats med stöd av den lag som gäller vid ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft till den del de inte står i strid med denna lag. De ska dock förnyas inom två år efter denna lags ikraftträdande.

Hänvisas det i annan lagstiftning till den värnpliktslag som upphävs genom denna lag, ska hänvisningen anses avse denna lag. Bestämmelser i andra lagar om staben eller kommandören för militärlänet avser regionalbyrån respektive chefen för regionalbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om militär krishantering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 31 mars 2006 om militär krishantering (211/2006) 8 § 3 mom., 32 § 2 mom. och 33 § 3 mom. som följer:

8 §

Förbindelse att inställa sig till utbildning eller tjänstgöring

Utöver de personer som avses i 1 mom. kan försvarsmaktens personal i tjänsteförhållande förordnas att som tjänsteuppdrag delta i uppgifter som hänför sig till utbildningen. I fråga om dem som tjänstgör med stöd av värnpliktslagen (/) finns i värnpliktslagen bestämmelser om deltagandet i utbildning som avses i denna lag, i övningar som hänför sig till utbildningen och i utbildningens stöduppgifter.

32 §

Registrets datainnehåll och informationskällor

Den registeransvarige har utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt rätt att för regist-

ret över krishanteringspersonal få uppgifter som ingår i värnpliktsregistret samt av polis- och fångvårdsmyndigheterna och ur befolkningsdatasystemet och justitieförvaltningens datasystem de uppgifter som nämns i 96 § 1 mom. i värnpliktslagen.

33 §

Utlämnande av samt förvaringstiden för och annan behandling av uppgifter

Till övriga delar tillämpas på behandlingen av uppgifter bestämmelserna i personuppgiftslagen (523/1999) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 18 och 39 § i lagen om frivilligt försvar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 maj 2007 om frivilligt försvar (556/2007) 18 § 1 mom. och 39 § 1 mom. som följer:

18 §

Frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet

Värnpliktiga som hör till reserven och kvinnor som har fullgjort frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) kan förutom i repetitionsövningar och extra tjänstgöring som avses i värnpliktslagen (/) också delta i frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten. På dem tillämpas under tjänstgöringen de bestämmelser på andra ställen i lag vilka gäller militärpersoner.

— — — — —

39 §

Registrering i värnpliktsregistret

Uppgifter om personer som på det sätt som anges i 28 § 2 mom. anmäler sig hos försvarsmakten och avger en sådan förbindelse som avses i 28 § 1 mom. och som gäller deltagande i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § införs i det värnpliktsregister som avses i 10 kap. i värnpliktslagen. Om inte något annat bestäms i denna lag tillämpas på registreringen bestämmelserna i 10 kap. i värnpliktslagen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 45 kap. 27 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 563/2007, som följer:

45 kap.

Om militära brott

27 §

Krigsmän

Med krigsman avses i detta kapitel

— — — — —

2) den som fullgör sin värnplikt i vapentjänst eller vapenfri tjänst eller den som är i sådan tjänstgöring som avses i 79 § i värnpliktslagen (/) och den som fullgör tjänstgöring enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995),

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 2 § i militära rättegångslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i militära rättegångslagen av den 25 mars 1983 (326/1983) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1012/1995, som följer:

2 §

— — — — —
Såsom militärt rättegångsärendande handläggs även åtal mot krigsman för en gärning för vilken straff bestäms i 21 kap. 1—3 eller 5—14 §, 25 kap. 7 eller 8 §, 28, 31—33 eller 35 kap., 36 kap. 1—3 §, 37 kap. 8—10 §, 38 kap. 1—7, 7 a, 7 b, 8 eller 8 a § eller 40 kap. 1—3 eller 5 § i strafflagen (39/1889). Detta förutsätter att gär-

ningen har riktat sig mot försvarsmakten eller mot någon annan krigsman. Såsom militärt rättegångsärendande handläggs också åtal för en gärning för vilken straff bestäms i 118 § i värnpliktslagen (/).
— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 11 december 2007